Lieta Nr.1A73018020
ECLI:LV:ZRT:2020:0630.1A73018020.3.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2020.gada30.jūnijā

Zemgales rajona tiesas tiesnese L.Gulbe rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ sūdzību par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka vietnieka p.i. A.Loca 2020.gada 27.janvāra lēmumu Nr.20/3/3-461 un

k o n s t a t ē j a:

[1.] 2019.gada 22.novembrī Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes (turpmāk - Iestāde) amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu-lēmumu Nr.CN00023692 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2019.gada 23.oktobrī plkst.15:54 Salaspils novadā pa autoceļu Rīga-Daugavpils-Krāslava-Krievijas robeža (Patarnieki) (A26) 23,8.km (virzienā uz Ogri) pārvietojās transportlīdzeklis RENAULT MASTER, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ (turpmāk - Transportlīdzeklis) neievērojot Autoceļu lietošanas nodevas likuma (turpmāk – ALNL) 2.panta pirmās daļas prasības.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 149.^{40} panta otro daļu /pers. A/ piemērots administratīvais sods 500 *euro (lietas lapa 4).*

/pers. A/ (turpmāk – Persona) Protokolu pārsūdzēja augstākā iestādē.

[2.] Ar Iestādes 2020.gada 27.janvāra lēmumu Nr.20/3/3-461 (turpmāk - Lēmums) Protokols atstāts negrozīts, bet sūdzība noraidīta *(lietas lapas 16-22).*

Lēmumā norādīts:

[2.1.] 2019.gada 12.decembrī Iestādē saņemta Personas sūdzība par Protokolu, kurā norādīts, ka *"Persona saņēmusi kopumā deviņus protokolus (Nr.CN00020624, CN00021173, CN00021173, CN99922693, CN00023249, CN00023692, CN00024044, CN00015927, CN00000016337) par ALNL 2.panta pirmās daļas 1.daļas pārkāpumu, kas izdarīti ar Transportlīdzekli, t.sk., Protokolu. Kopumā ar deviņiem protokoliem par Latvijas APK 149.^{40} panta otrajā daļā minētajiem pārkāpumiem Persona uzlikti naudas sodi 4500 euro apmērā, kas ir nesamērīgi liela summa mazam uzņēmējam. Nepastāv strīds par nodevas maksāšanas pienākumu, Persona vienmēr savlaicīgi maksājusi minēto nodevu, parasti maksājot par sezonu, kas Personas gadījumā (stādu audzēšana un tirdzniecība) ir no aprīļa līdz oktobrim. Kļūdaini bijusi pārliecināta, ka vinjete ir apmaksāta līdz 2019.gada oktobra beigām. Persona atzīst savu pirmo pārkāpumu, par ko piemērots sods ar protokolu Nr.CN00015927, bet pārējiem protokoliem nepiekrīt, jo šāda valsts pārvaldes rīcība nav samērīga, nav efektīva un tādējādi nesasniedz administratīvā soda mērķi, ir pretrunā Latvijas APK 1., 22.pantiem;*

Būtiski, ka šādu transportlīdzekļu īpašniekiem (lietotājiem) netiek sūtīts paziņojums par to, ka vinjetes termiņš tuvojās beigām, lai būtu iespējams izvērtēt nepieciešamību nopirkt vinjeti nākamajam laika posmam (mēnesim, gadam). Kā rezultātā visa atbildība par vinjetes spēkā esamību ir tikai un vienīgi transportlīdzekļu īpašnieku (lietotāju) pusē, kas nav pareizi, ņemot vērā, ka naudas sods 500.00 euro apmērā ir ļoti liels. Neviens šāda veida transportlīdzekļa īpašnieks (lietotājs), kurš regulāri izmanto ikdienā vai savā uzņēmējdarbībā šo transportlīdzekli, nebrauktu apzināti ar zināmu regularitāti garām fotoradariem, saprotot, ka par katru šādu pārkāpumu tiek piemērots naudas sods 500.00 euro apmērā. Šāda rīcība ir neloģiska no tā apsvēruma pozīcijas, ka vinjetes summa vienam mēnesim ir tikai EUR 28.00 apmērā, kas ir gandrīz 20 reizes mazāk nekā sods par vinjetes neiegādāšanos.

Pie tik liela naudas soda piemērošanas nesamērīgi ilgi gatavoti protokoli, jo tie sastādīti aptuveni vienu mēnesi no katra fiksētā pārkāpuma, kas ir absurdi, jo šajā laikā transportlīdzekļa īpašnieks (lietotājs) pat nenojauš, ka turpina pārkāpt normatīvo aktu prasības, valsts akciju sabiedrība "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk – CSDD) neinformē transportlīdzekļa īpašnieku (turētāju) par konstatēto vinjetes neesamību.

CSDD saskaņā ar savu statūtu 2.11.punktu veic sabiedrības informēšanu, bet saskaņā ar 2.12. un 2.13.punktu veido un uztur gan ceļu satiksmes izdarīto pārkāpumu fiksēšanas stacionāro tehnisko līdzekļu sistēmu un autoceļu lietošanas nodevas maksājumu portālu internetā. CSDD nodrošina atgādinājumu nosūtīšanu saistībā ar tehniskās apskates termiņa beigām vai atgādinājumu par civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšanas (turpmāk-OCTA) termiņa beigām. Tātad, CSDD ir ieviests mehānisms atgādinājumu nosūtīšanai, ja transportlīdzekļa īpašniekam (lietotājam) tuvojās termiņš, par kura neievērošanu ir paredzēts administratīvais sods. Līdz ar to nav saprotams, kāds varētu būt iemesls nesūtīt atgādinājumu arī par vinjetas termiņa tuvošanos, lai transportlīdzekļa īpašnieks (lietotājs) netiktu sodīts ar naudas sodu neuzmanības dēļ.

Valsts policijai sadarbībā ar CSDD bija jānodrošina laicīgu Personas informēšanu par pašu pirmo nofiksēto pārkāpumu 2019.gada 01.oktobrī, par kuru tika pieņemts lēmums tikai 2019.gada 29.oktobrī. Līdz ar to Persona uzskata, ka visi pārējie protokoli nav pamatoti un ir atceļami.

Nav ievērots labas pārvaldības princips, jo tā mērķis ir realizēt personu tiesību vai tiesisko interešu aizsardzību publiskās varas un ikvienas privātpersonas publiski tiesiskajās attiecībās. Labas pārvaldības principa realizācija ir nozīmīga, lai valsts ikvienam garantētu iespēju realizēt tiesības un tiesiskās intereses attiecībās ar valsts institūciju: 1) ierobežojot valsts pārvaldes patvaļu un ļaunprātīgu varas izmantošanu, 2) nodrošinot sabiedrības aizsardzību pret valsts varas neierobežotu izpausmi, 3) reglamentējot privātpersonas un valsts pārvaldes tiesisko attiecību un faktiskās rīcības izpausmju robežas. Labas pārvaldības princips cita starpā prasa pretimnākošu un cieņpilnu valsts vai pašvaldības iestādes attieksmi pret privātpersonu, kas ietver ne vien iestādes pienākumu rīkoties atbilstoši normatīvajos aktos

noteiktajam, bet arī pastāvīgi uzlabot personai sniegto pakalpojumu kvalitāti, ievērojot, ka valsts pārvalde kalpo iedzīvotājiem. Labas pārvaldības princips piemērojams tiesību normu iztulkošanai, likuma "robu" aizpildīšanai, tiesību normas labošanai.

Piemērotie naudas sodi ir atceļami, jo tie uzlikti pārkāpjot vairākus vispārējo tiesību principus.

Administratīvajā procesā, it īpaši pieņemot lēmumu pēc būtības, iestāde un tiesa piemērojamo tiesību normu ietvaros veicina privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Šis princips ietver ne tikai pienākumu konkrētās publiski tiesiskās attiecībās esošās šaubas tulkot par labu privātpersonai, bet arī formulē administratīvā procesa pamatfunkciju - uzliek pienākumu iestādei administratīvā procesa ietvaros pēc iespējas nodrošināt un veicināt privātpersonas tiesību un tiesisko interešu ievērošanu.

Personai bija tiesības laicīgi uzzināt par konstatēto pārkāpumu, lai novērstu turpmāk izrakstītos administratīvā pārkāpuma protokolus- lēmumus.

Privātpersonas tiesību ievērošanas principa procesuālais aspekts uzliek iestādei pienākumu nodrošināt tādu lietas izskatīšanas procedūru, lai privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses tiktu aizsargātas visefektīvāk. Tādējādi privātpersonas tiesību ievērošanas princips ir cieši saistīts ar citiem principiem - tas savā ziņā ietver norādi uz citu principu (kā, piemēram, samērīguma principa, uzklausīšanas principa, pamatojuma principa, tiesību normu saprātīgas piemērošanas principa) ievērošanas pienākumu. Šā principa procesuālais aspekts daļēji atspoguļojas, piemēram, Administratīvā procesa likuma 56.panta piektajā daļā, kas noteic, ka iestāde pēc iespējas sniedz iesniedzējam nepieciešamo informāciju vai cita veida palīdzību jautājuma sekmīgai atrisināšanai atbilstoši iesniedzēja interesēm.

Saskaņā ar tiesiskuma principu iestāde darbojas normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Lai nodrošinātu savas rīcības atbilstību tiesību normām, iestādei ir ne tikai jāatrod pareizās, uz konkrēto situāciju attiecināmās tiesību normas, bet arī jāspēj pareizi atklāt šo normu saturu. Līdz ar to tiesiskuma principa ievērošanai iestādei ir jāspēj interpretēt rakstītās tiesību normas, konkretizēt vispārējos tiesību principus, piepildīt ar saturu tiesību normās ietvertās ģenerālklauzulas, kā arī risināt tiesību normu kolīzijas.

Ievērojot tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, iestāde, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas pamatmetodes (gramatisko, sistēmisko, vēsturisko un ideoloģisko metodi), lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu. To, kāds katrā konkrētajā gadījumā ir taisnīgākais un lietderīgākais lietas rezultāts, izlemj tiesību piemērotājs pēc tam, kad konkrētās lietas faktiskajiem apstākļiem ir pareizi (tātad ari saprātīgi) piemērojis tiesību normas.

Saprātīgas tiesību normu piemērošanas princips pamatā prasa, lai, piemērojot tiesību normas un tostarp noskaidrojot piemērojamo tiesību normu saturu, tiesību normas tiktu vērtētas to savstarpējā kopsakarā (sistēmiski), ņemot vērā tiesību normu mērķi (ne tikai likumdevēja vēsturisko gribu, bet ari likuma teleoloģiju), rakstītās tiesību normas vērtējot vispārējo tiesību principu "gaismā", kā arī ievērojot judikatūras atziņas.

Saskaņā ar samērīguma principu labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski privātpersonas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu. Samērīguma princips ir viens no galvenajiem publisko tiesību principiem. Tā mērķis ir ierobežot iestādes rīcības brīvību, nodrošinot, ka indivīda tiesības un intereses netiek ierobežotas vairāk nekā tas nepieciešams, lai sasniegtu mērķi.

Valsts pārvalde vienmēr darbojas, lai sasniegtu kādu sabiedrībai nozīmīgu mērķi (demokrātiskas iekārtas princips). Samērīguma princips noteic, ka starp mērķi, ko publiskā vara ar administratīvo aktu vai faktisko rīcību vēlas sasniegt, un indivīda tiesību un leģitīmo interešu ierobežojumu ir jābūt saprātīgām attiecībām. Savā galējā izpausmē samērīguma princips prasa, lai iestāde vispār atturas no administratīvā akta izdošanas vai faktiskās rīcības, ja jebkura šāda darbība indivīdam var radīt sekas, kas ir nesamērīgas ar sasniedzamo mērķi. Samērīguma princips ir cieši saistīts ar taisnīguma un vienlīdzības principu. Samērīguma princips "mīkstina" likuma vienveidīgu piemērošanu, kas atsevišķos gadījumos indivīdu var būtiski ietekmēt. Tiesības atrodas patstāvīgā attīstībā, un samērīguma princips visās tiesību sistēmās kalpo kā tradicionālo tiesību avotu papildinātājs. Izmantojot samērīguma principu, tiesību norma tiek piemērota atbilstoši attiecīgajam gadījumam. Proporcionalitātes jeb samērīguma princips papildina vienlīdzības principu un nodrošina tiesību normas elastīgu un atbilstīgu piemērošanu konkrētajos apstākļos.

Juridiskajā literatūrā ir atzīts, ka samērīguma principam ir svarīga nozīme visās procesa stadijās, it īpaši informācijas iegūšanas, administratīvā akta izdošanas un atcelšanas procesā. Jebkurā gadījumā, kad iestādei piešķirta rīcības brīvība, tās lēmumam un rīcībai jābūt samērīgai. Samērīgumu nav iespējams izvērtēt, vadoties tikai no objektīviem kritērijiem. Tāpat ir atzīts, ka subjektivitāte ir viena no samērīguma principa iezīmēm. Pilnīgi iespējams, ka, lemjot par vienu un to pašu jautājumu, dažādas iestādes vai dažādi tiesneši dažādās tiesās var nonākt pie dažādiem secinājumiem. Lai novērstu manipulācijas ar samērīguma principu, ir ļoti svarīgi, lai apsvērumi, kas izdarīti, piemērojot samērīguma principu, tiktu atspoguļoti administratīvajā aktā vai tiesas nolēmumā.

Persona norāda, ka arī judikatūrā, piemēram, Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 08.jūnija spriedumā lietā Nr.A33025717 (lieta arhīva Nr. 104?A-0160-18/9), ir atzīts, ka nav samērīgi un nav taisnīgi par caurlaižu Jūrmalas pilsētā nenopirkšanu Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijai uzsākt pret personu A. administratīvā pārkāpuma lietvedību var 77 pārkāpuma gadījumiem laika periodā no 2017.soda 01.aprīļa līdz 2017.gada 07.augustam (piemērojot naudas sodu kopsummā EUR 3850.00). Tiesa pie līdzīgiem mūsu lietai apstākļiem nolēma, ka ir pamats piemērot Latvijas APK 21.panta pirmās daļas noteikumus, atzīstot personai A.76 administratīvos pārkāpumus par maznozīmīgiem pārkāpumiem un izbeigt šīs administratīvo pārkāpumu lietas, atbrīvojot no administratīvās atbildības, aprobežojoties tikai ar mutvārdu aizrādījumu.

Persona lūdz 1) atcelt protokolus Nr.CN00020624, NrCN00021173, Nr.CN00021597, Nr.CN00022693, Nr.CN00023249, Nr.CN00023692. CN00024044; CN00024044;2) Atceltajā daļā administratīvā pārkāpuma lietu pret Personu izbeigt un atbrīvot viņu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu".

[2.2.] Autoceļu lietošanas nodeva ir maksa par Latvijas galveno un reģionālo autoceļu izmantošanu, lai veicinātu to uzturēšanu un attīstību, kā arī, lai veicinātu videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu.

ALNL 2.panta pirmā daļa paredz, ka nodevu maksā par šā likuma 1. pielikumā noteikto valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu (izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās, kuru robežas apzīmētas ar šā likuma 1.[1] pielikumā noteiktajām ceļa zīmēm) ar šādiem kravas transportlīdzekļiem vai to sastāviem (turpmāk arī — transportlīdzeklis): 1) ar kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka par 3000 kilogramiem; 2) ar kravas transportlīdzekļu sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3500 kilogramiem.

ALNL 1.pielikuma 6.punktā noteikts - par valsts galvenā autoceļa (A6) Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) lietošanu no 0,0.kilometra līdz 306,5.kilometram, izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās, kuru robežas apzīmētas ar šā likuma 1.[1] pielikumā noteiktajām zīmēm, maksājama nodeva.

Saskaņā ar ALNL 3.pantu autoceļu lietošanas nodevu maksā mehāniskā transportlīdzekļa īpašnieks, turētājs vai pārvadātājs Ministru kabineta

noteiktajā kārtībā.

Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas APK 149.[40] panta otrajā daļā - par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu, ja autoceļu lietošanas nodeva nav samaksāta, - uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no simt astoņdesmit līdz trīssimt sešdesmit *euro,* bet pārvadātājam - no piecsimt līdz tūkstoš *euro.*

ALNL 9.[1]panta pirmajā daļā noteikts, ka administratīvo sodu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, piemēro transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītajam transportlīdzekļa turētājam vai, ja turētājs nav norādīts vai transportlīdzeklis noņemts no uzskaites, — transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam) [..].

ALNL 9.[1]panta otrajā daļā noteikts, ka par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, šā panta pirmajā daļā minētajai personai uzliek minimālo naudas sodu, kāds par attiecīgo pārkāpumu pārvadātājam paredzēts Latvijas APK.

Atbilstoši transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā (turpmāk - Reģistrs) fiksētajai informācijai, Transportlīdzekļa īpašnieks pārkāpuma izdarīšanas brīdī bija Persona.

2019.gada 22.novembrī Iestādes amatpersona sastādīja Protokolu pamatojoties uz Latvijas APK 274.pantu un 275.panta pirmās daļas l.punktu, ALNL 9.[1]panta pirmo un otro daļu, kas atbilstoši ALNL 9.[1]panta septītajā daļā noteiktajam tika nosūtīts Personai.

ALNL 9.[1]panta devītajā daļā noteikts, ka lēmumu par administratīvā soda piemērošanu šā panta pirmajā daļā minētā persona Latvijas APK noteiktajā termiņā un kārtībā var pārsūdzēt augstākā iestādē. Augstāka iestāde sūdzību par administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu izskata Latvijas APK noteiktajā termiņā un kārtībā.

ALNL 8.panta ceturtajā daļā noteikts, ka nodevas maksāšanas pārkāpumu var fiksēt ar Valsts policijas vai šā likuma 5. panta pirmajā daļā minēto institūciju, kuras administrē nodevu, rīcībā esošiem tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli. Kārtību, kādā izmanto tehniskos līdzekļus, nosaka Ministru kabinets. Konkrētajā gadījumā pārkāpums fiksēts ar autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu TOLLCHECKER ROADSIDE Nr.GX019884, kas reģistrē to transportlīdzekļu raksturlielumus, kuri brauc garām kontroles kolonnai, un salīdzina tos ar maksājumu datiem, *proti,* vai garām braucošajiem transportlīdzekļiem ir veikts maksājums par autoceļu lietošanas nodevu. Ja transportlīdzeklim par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu nav samaksāta autoceļu lietošanas nodeva, tad tiek piemērots administratīvais sods saskaņā ar ALNL 9.[1]panta pirmo un otro daļu.

No pārskata attēla, kas iegūts ar sistēmu TOLLCHECKER ROADSIDE Nr.GX019884, redzams, ka pārkāpums ir fiksēts Transportlīdzeklim, kas atbilstoši Reģistra fiksētajai informācijai, ir kravas transporta furgons ar pilnu masu - 3500 kg.

Ministru kabineta 2014.gada 26.maija noteikumu Nr.272 "Autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas, iekasēšanas un administrēšanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.272) 2.punkts noteic, ka nodevas maksājumu veic pirms ALNL 1. pielikumā noteiktā valsts galvenā autoceļa posma lietošanas uzsākšanas par nodevas objektu, neatkarīgi no tā vai tiek veikts kravas pārvadājums vai nē.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 25.panta 3.[1]daļu transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums pārliecināties, vai ir samaksāti tie normatīvajos aktos noteiktie nodokļi vai nodevas, kas maksājami pirms dalības ceļu satiksmē. Līdz ar to secināms, ka Transportlīdzekļa vadītājs pirms dalības ceļu satiksmē pa autoceļu A6, nepārliecinājās, vai ir samaksāta autoceļa lietošanas nodeva, tādejādi uzsākot valsts galvenā autoceļa posma lietošanu bez spēkā esošas autoceļu lietošanas nodevas apmaksas.

Izvērtējot CSDD Informācijas sistēmā pieejamo informāciju, redzams, ka autoceļa lietošanas nodeva par Transportlīdzekli bija samaksāta par periodu līdz 2019.gada 28.septembra plkst.23:59, bet 2019.gada 23.oktobrī plkst.15:54 apmaksa nebija veikta.

[2.3.] Latvijas APK 238.[1] panta pirmajā daļā noteikts, ka, saņemot ziņas, kuras norāda uz iespējamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, šā Latvijas APK 247.pantā minētās personas triju darba dienu laikā pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu [..].

Ņemot vērā Latvijas APK 238.[1] pantā noteikto, secināms, ka termiņš - trīs darba dienas - noteikts kopš pieteikuma vai citu materiālu par administratīvo pārkāpumu saņemšanas. Laiks, kad tiek fiksēts pārkāpums ar tehnisko līdzekli, nevar tikt uzskatīts par materiālu par administratīvo pārkāpumu saņemšanu.

Latvijas APK 270.panta trešajā daļā noteikts, ka lietas par administratīvajiem pārkāpumiem ceļu satiksmē var izskatīt un lēmumu pieņemt uzreiz pēc pārkāpuma konstatēšanas.

Gadījumos, kad pārkāpums fiksēts ar tehnisko līdzekli, neapturot transportlīdzekli, nav iespējams uzreiz pieņemt lēmumu par personas saukšanu pie administratīvās atbildības.

ALNL 8.panta piektajā daļā noteikts, ka informāciju, kas saņemta no tehniskajiem līdzekļiem, nodod apstrādei CSDD, kas transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā apstrādā minēto informāciju, sagatavo šā likuma 9.[1]panta piektajā daļā minētā protokola-lēmuma projektu un nosūta to Valsts policijai izvērtēšanai un lēmuma par administratīvā soda piemērošanu pieņemšanai, bet pēc minētā Valsts policijas lēmuma pieņemšanas protokolu-lēmumu nosūta šā likuma 9.[1]panta septītajā daļā minētajai personai, kā arī veic atsevišķas Latvijas APK noteiktās darbības, kas saistītas ar uzlikto naudas sodu izpildi.

Tādejādi secināms, ka fiziski nav iespējams pieņemt lēmumu uzreiz pēc pārkāpuma konstatēšanas, jo ar autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu fiksētā informācija pārkāpuma fiksēšanas brīdī Valsts policijai nav zināma. Vienlaicīgi norādāms, ka Valsts policijā no CSDD saņemtie administratīvo pārkāpumu protokolu-lēmumu projekti tiek izvērtēti un lēmumi minētajās lietās tiek pieņemti secīgi. **Pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, ir ievērots Latvijas APK 37.panta pirmajā daļā noteiktais lietvedības uzsākšanas termiņš** (lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā **sešu mēnešu laikā** no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, - no pārkāpuma pārtraukšanas dienas).

[2.4.] Persona atsaucas uz Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 08.jūnija spriedumu lietā Nr.A33025717 un izsaka savu viedokli, ka gadījumā, ja tiek konstatēti secīgi izdarītie administratīvie pārkāpumi, administratīvā atbildība piemērotās soda sankcijas apmērā tiek saglabāta par pirmo no izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem, savukārt attiecībā uz pārējiem tiek piemēroti Latvijas APK 21.panta pirmās daļas nosacījumi.

Iestāde paskaidro – Latvijas APK 9.panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

ALNL 9.[1]panta otrajā daļā noteikts, ka par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, šā panta pirmajā daļā minētajai personai uzliek minimālo naudas sodu, kāds par attiecīgo pārkāpumu pārvadātājam paredzēts Latvijas APK.

Latvijas APK 22.pants noteic, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Latvijas APK 21.panta pirmajā daļā noteikts - ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu. Savukārt Latvijas APK 21.panta otrā daļa nosaka - ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz 40 *euro* un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

Latvijas APK 149.^{40}panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums atbilstoši Latvijas APK desmitai "a" nodaļai ir atzīstams par pārkāpumu ceļu satiksmē. Līdz ar to, atbilstoši Latvijas APK 21.panta otrajai daļai, Latvijas APK 149.^{40}panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu nav iespējams atzīt par maznozīmīgu, jo par to paredzētais naudas sods pārsniedz četrdesmit *euro*.

Attiecībā uz Personas minēto tiesas spriedumu, Iestāde norāda, ka tajā tiek runāts par Jūrmalas pilsētas domes saistošo noteikumu prasību neievērošanu, sakarā ar ko tika pieņemts lēmums saskaņā ar Latvijas APK 21.panta pirmo daļu.

Attiecībā uz sūdzībā minēto, ka CSDD nodrošina atgādinājumu nosūtīšanu saistībā ar tehniskās apskates un ???? termiņa beigām, bet nesūta par vinjetas termiņa tuvošanos beigām, Iestāde norāda, ka Ceļu satiksmes likuma (turpmāk-CSL) 18.panta 2.punkts nosaka, ka transportlīdzeklim aizliegts piedalīties ceļu satiksmē un iebraukt Latvijā, ja nav saņemta atļauja piedalīties ceļu satiksmē, kā arī ja nav veikta ????. No kā izriet, ka ???? un tehniskās apskates veikšana ir obligāta prasība, lai vispār drīkstētu piedalīties ceļu satiksmē.

CSDD nav iespējams paredzēt, kad un pa kādiem autoceļiem ar transportlīdzekli paredzēts turpmāk pārvietoties, un vai tam vispār būs nepieciešama autoceļu lietošanas nodeva, līdz ar to vinjetes iegādes nepieciešamība ir transportlīdzekļa īpašnieka/turētāja izvēle un atbildība.

Papildus Iestāde norāda, ka ikviens, ievadot transportlīdzekļa reģistrācijas numuru internēta vietnē https://www.lvvignette.eu var pārliecināties, vai par konkrēto transportlīdzekli ir samaksāta autoceļu lietošanas nodeva.

Līdz ar to secināms, ka Transportlīdzekļa vadītājs pirms dalības ceļu satiksmē pa autoceļu A6. nepārliecinājās, vai par transportlīdzekli ir samaksāta autoceļa lietošanas nodeva, tādejādi uzsākot valsts galvenā autoceļa posma lietošanu bez spēkā esošas autoceļu lietošanas nodevas apmaksas.

CSL 19.pants noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus; jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.

Turklāt, izvērtējot sūdzībā norādīto administratīvā pārkāpuma protokola-lēmuma Nr.CN00023692 atcelšanas pamatojumu, Iestāde konstatē, ka Persona nepamatoti atsaucās uz Administratīvā procesa likumu. Administratīvo pārkāpumu lietas ir atsevišķa lietu kategorija, kurām piemērojamas Latvijas APK normas, nevis Administratīva procesa likums.

[2.5.] Apstāklis, ka pārkāpums ir izdarīts neapzināti, nevar būt par pamatu pārkāpēja atbrīvošanai no administratīvās atbildības, jo Latvijas APK 9.panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība. Tādējādi, pat ja pārvadātāja vaina izpaudusies neuzmanības formā, pārkāpums atzīstams par izdarītu.

Atbilstoši Latvijas APK 243.panta trešās daļas 4.punktam, ja administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādītiem uzskatāms fakts, ka persona zina vai tai vajadzēja zināt savus normatīvajos aktos paredzētos pienākumus.

[2.6.] Pēc iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, novērtējot pierādījumus (protokolu Nr.CN00023692, ar autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu TOLLCHECKER ROADSIDE Nr.GX019884 fiksēto informāciju, Personas sūdzību, autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmas vietas pasi Nr.01/02), Iestāde uzskata, ka protokols sastādīts un administratīvais sods piemērots likumīgi un pamatoti.

Latvijas APK 32.panta pirmajā daļā noteikts, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Saskaņā ar ALNL 9.^{1}panta pirmo un otro daļu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, šā panta pirmajā daļā minētajai personai uzliek minimālo naudas sodu, kāds par attiecīgo pārkāpumu pārvadātājam paredzēts Latvijas APK, tādejādi Personai piemērots minimālais naudas sods, kāds par attiecīgo pārkāpumu paredzēts Latvijas APK pārvadātājam. Ņemot vērā minēto, valsts pārvaldes iestāde nav tiesīga pieņemt lēmumu par piemērotā naudas soda apmēra samazināšanu un, pārkāpjot tiesību normā izteikto likumdevēja gribu, samazināt naudas soda apmēru, arī gadījumos, kad iestāde konstatē atbildību mīkstinošus apstākļus.

[3.] 2020.gada 25.februārī Zemgales rajona tiesā saņemta Personas sūdzība (turpmāk – Sūdzība), kurā lūgts atcelt Lēmumu un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā atbrīvojot Personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu *(lietas lapas 24-31).*

Sūdzībā pamatota ar sākotnējā sūdzībā jau minētajiem argumentiem.

Papildus norādīts, ka Administratīvās atbildības likuma (stāsies spēkā 01.07.2020.) 11.panta pirmā daļa nenoteic striktus kritērijus maznozīmīga pārkāpuma noteikšanai, sniedzot tiesību normu piemērotājam tiesības individuāli izvērtēt konkrētu lietu un tās apstākļus, lai nepieciešamības gadījumā neuzsāktu vai izbeigtu administratīvā pārkāpuma procesu, nepiemērojot sodu.

Ministru kabineta 2019.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.189 "Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra noteikumi" paredz, ka Reģistrā iekļauj informāciju par autoceļu lietošanas nodevas apmēru un samaksu, tajā skaitā nodokļa un nodevas maksātāju, piemērotajiem nodokļu un nodevas atvieglojumiem vai atbrīvojumiem no nodokļa vai nodevas samaksas. Reģistra pārzinis ir CSDD, bet Iestādei ir brīva pieeja šiem datiem, lai varētu nodrošināt savu funkciju izpildi. Minēto apliecina arī ALNL, kur noteikts, ka nodevas samaksas kontroli veic Valsts policija. Minēto noteikumu 11.2 apakšpunktā paredzēts, ka informāciju Reģistrā iekļauj un aktualizē arī tiesībaizsardzības iestādes, bet 13.punktā noteikts, ka tiesībaizsardzības iestādēm ir pienākums nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darbdienā ievadīt un (vai) tiešsaistes režīmā nodot informāciju Reģistram bez maksas, nodrošinot šīs informācijas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Ceļu satiksmes likuma 14.^{1}panta pirmajā daļā ir noteikts, ka informācija par fiziskajai personai piederošu transportlīdzekli, identificējot personas datus un juridiskajai personai piederošu speciālo militāro transportlīdzekli un speciālo militāro tehniku, ir ierobežotas pieejamības informācija, un to var iegūt tiesībaizsardzības iestādes, valsts un pašvaldību iestādes, citas likumā noteiktas personas, kā arī personas, kuras nosaka Ministru kabinets un kurām informācija nepieciešama darba vai dienesta funkciju veikšanai.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.272 14.punktu CSDD nodrošina, ka portālā esošā informācija par veiktajiem nodevas maksājumiem tiek pievienota Reģistram tiešsaistes režīmā. Nodevas samaksu apliecina ieraksts Reģistrā.

No minētā izriet, ka Iestādei, kurai ir pieeja pie Reģistra, turklāt tiešsaites režīmā, ir visas iespējas operatīvi noskaidrot, vai konkrētajam transportlīdzeklim ir nopirkta vinjete. Persona neredz nekādu pamatojumu faktam, ka 2019.gada 23.oktobrī tiek fiksēts pārkāpums, bet protokols tiek sastādīts tikai 2019.gada 22.novembrī.

Tāpat minētais ir pretrunā ar iepriekš minēto Latvijas APK 238.^{1}panta pirmo daļu, jo policijai, tiklīdz viņu rīcībā nonāk ziņas par iespējamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, triju darba dienu laikā jāpieņem lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, par kuru Personai bija visas tiesības daudz laicīgāk uzzināt. Kritiski vērtējams Lēmumā minētais, ka pārkāpuma fiksēšana ar tehnisko līdzekli nevar tikt uzskatīta par materiālu par administratīvo pārkāpumu. Par iemeslu uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību Iestāde uzskata pieteikuma saņemšanu vai citu materiālu saņemšanu, bet ne pārkāpuma fiksēšanas materiālu.

Piemērojot Personai sodu, nav vērtēts Latvijas APK 32.panta otrajā daļā, 272.pantā, 274.panta 7.punktā ietverto tiesību normu saturs.

Norāda, ka administratīvā pārkāpuma lietas pēc savas būtības un soda rakstura atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām ir vērtējamas kā "mazās krimināllietas", līdz ar to pierādīšanas standartam un soda apmēra noteikšanas kritērijiem administratīvā pārkāpuma lietā jābūt augstiem un pielīdzināt iem krimināl procesa principiem.

Norāda, ka tiesai savas kompetences ietvaros rūpīgi jāizvērtē lietas apstākļi, nepieciešamības gadījumā veicot tiesību tālākveidošanu un aizpildot atklātos likuma "robus" ar saturu, piemērojot attiecīgi vispārējos tiesību principus, kā arī jāizvērtē šis gadījumu arī kopsakarā ar Konstitūcijas 100.panta mērķi par informācijas saņemšanu.

[4.] Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6} panta pirmo daļu rajona (pilsētas) tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Rajona (pilsētas) tiesa mutvārdu procesu nosaka pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to lūdz persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, cietušais vai prokurors. Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek, nerīkojot tiesas sēdi. Izskatot lietu rakstveida procesā, nolēmumu tiesa pieņem uz lietā esošo dokumentu pamata.

Lūgumi par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā nav saņemti, tiesa nesaskata nepieciešamību noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, līdz ar to noteikta administratīvās lietas izskatīšana rakstveida procesā un, saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6} panta ceturto daļu, tika noteikts termiņš noraidījumu pieteikšanai, paskaidrojumu sniegšanai līdz 2020.gada 15.aprīlim.

Norādītajā termiņā tiesā nav saņemti paskaidrojumi, nav pieteikti noraidījumi, pieteikumi, lūgumi.

[5.] Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6}panta devīto daļu tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, cita starpā izlemj šādus jautājumus: vai ir noticis administratīvais pārkāpums; vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā; vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu; vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību; kāds administratīvais sods piemērojams personai.

Tiesa nekonstatē Latvijas APK 289.^{12} panta pirmajā daļā norādītos pamatus, lai pēc savas iniciatīvas lemtu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu un lietas nosūtīšanu jaunai izskatīšanai.

[6.] Latvijas APK 289.^{13}panta trešā daļa noteic, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka Iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā lēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas Iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā, un ar tiem konstatētos lietas apstākļus atzīst, ka tiesā saņemtā sūdzība pamatota uz tiem pašiem argumentiem, kas norādīti sākotnējā sūdzībā, ko Iestāde izskatījusi, pieņemot Lēmumu.

Tiesa atzīst, ka Lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs – Iestāde, pieņemot Lēmumu, ir pilnīgi un vispusīgi izvērtējusi visus lietā esošos pierādījumus, pamatojoties uz kuriem, ir konstatējusi, ka Persona izdarījis ALNL 2.panta pirmās daļas pārkāpumu par ko paredzēta atbildība Latvijas APK 149.^{40} panta otrajā daļā un Personai piemērotais minimālais naudas sods ir pamatots un samērīgs.

Tiesa atzīst, ka Iestādes Lēmumā izdarītie secinājumi balstīti uz noskaidrotiem faktiskajiem apstākļiem, pareizi un pietiekamā apjomā novērtējot normatīvos aktus, kas attiecas uz konkrētās situācijas tiesisko regulējumu. Tiesa nekonstatē apstākļus, kas liktu apšaubīt Lēmumā izdarītos secinājumus par Personas vainu Lēmumā norādītā pārkāpuma izdarīšanā, Personai piemēroto sodu un tā apmēru. Līdz ar to tiesa pievienojas Lēmuma motivācijai un to neatkārto.

[7.] Papildus tiesa norāda, ka atbilstoši ALNL 1.pantam autoceļu lietošanas nodevas mērķis ir valsts galveno un reģionālo ceļu uzturēšanas un attīstības, kā arī videi draudzīgu transportlīdzekļu izmantošanas veicināšana. Bargāki soda mēri Latvijas APK 149.^{40} pantā ir spēkā no 2017.gada 1.janvāra. Pirms tam sodi bija ievērojami mazāki un atbildības subjekts bija tikai transportlīdzekļa vadītājs (nebija pārvadātājs). Likumprojekta "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" anotācijā norādīts, ka sodi ir jāpalielina, lai motivētu transportlīdzekļa vadītājus un pārvadātājus aktīvāk maksāt autoceļa lietošanas nodevu, lai novērstu situāciju, ka ir izdevīgāk maksāt sodu, nevis autoceļa lietošanas nodevu. Tādējādi likumdevējs ir izvērtējis soda samērīgumu un lietderīgumu, nosakot taisnīgu un pārkāpumam atbilstošu sodu, lai sasniegtu sodīšanas mērķi, proti, lai personas godprātīgi maksātu autoceļu lietošanas nodevu un šo naudu varētu novirzīt valsts autoceļu pārvaldīšanai, uzturēšanai, atjaunošanai un attīstībai *http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/47C4B989677DA092C225804C00229527?OpenDocument*.

Vērtējot pārējos sūdzībā norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka katru no tiem nav nepieciešams detalizēti argumentēt šajā nolēmumā, jo, tiesas ieskatā, tie nav uzskatāmi par tik nozīmīgiem, kas varētu ietekmēt pieņemamo nolēmumu. Tiesu praksē minētais arguments tiek pamatots atsaucoties arī uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām. Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(sk., piem., 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk vThe Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90))*. Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu) (skat., piemēram, Rīgas apgabaltiesas 2014. gada 19.septembra spriedumu lietā Nr.130058313, 2014. gada 29. septembra spriedumu lietā Nr.133064413)*.

[8.] Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{12} panta otro daļu tiesa, izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, taisa vienu no šādiem spriedumiem: 1) atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraida 2) atceļ lēmumu un izbeidz lietu 3) atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu 4) groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Tādejādi, pamatojoties uz augstāk minēto un saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6}, 289.^{12}panta otrās daļas 1 punktu, 289.^{13} , 289.^{17} un 289.^{18} pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

atstāt negrozītu Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka vietnieka p.i. A.Loca **2020.gada 27.janvāra lēmumu Nr.20/3/3-461,** bet /pers. A/, personas kods/personas kods/, **sūdzību noraidīt.**

Spriedums sastādīts 2020.gada 30.jūnijā un **pieejams Zemgales rajona tiesas kancelejā Jelgavā, Dambja ielā 12, 2020.gada 1.jūlijā.**

Spriedumu 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese L.Gulbe